

Vlaanderen
is open ruimte

IJSEVALLEI, BRON VAN LEVEN EN ONTSPANNEN

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

VLM.be

ONZE UITDAGING

Het geluid van kwetterende vogels en de geur van het bos. Na een stevige wandeling of fietstocht met blozende wangen thuiskomen. Geniet jij ook zo van de natuur? We ervaren allemaal de heilzame invloed van die zeldzame momenten in een onbebouwde omgeving. Open ruimte en natuur maken ons gelukkig. Om gezond en kwaliteitsvol te leven is een goede water- en luchtkwaliteit bovendien essentieel. En voldoende plaats voor landbouw moet zorgen voor een doordachte voedselproductie en evenwichtige landschappen.

Als we gezond en aangenaam willen wonen, leven en werken, dan moeten we onze open ruimte dus koesteren. Helaas staat ze in Vlaanderen al enkele decennia onder druk. Onze regio verstedelijkt en wordt almaar dichter bebouwd. Voor natuur en landbouw is er minder en minder plaats.

“

Een omgeving met mooie open ruimte maakt ons gelukkig en houdt ons gezond

Zorg dragen voor onze kostbare open ruimte

Vlaanderen is een welvarende en dichtbevolkte regio. We hebben een heel eigen structuur: onze vaak kleine, historische steden liggen dicht bij elkaar, met daartussen vele kleine stukjes natuur. Onze beschikbare open ruimte is sterk afgenomen en versnipperd.

We moeten er dus extra zorg voor dragen.

De Vlaamse overheid vindt het belangrijk om de open ruimte in Vlaanderen niet alleen te beschermen,

maar ook te verbeteren. Ze legt die opdracht in handen van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). Wij creëren, verfraaien en verbinden open ruimten en geven er nieuwe bestemmingen en een eigen karakter aan. We houden daarbij altijd rekening met ecologische, landschappelijke en recreatieve mogelijkheden. De VLM brengt per project alle betrokken partijen samen. Ons gezamenlijke doel? De levenskwaliteit voor iedereen verbeteren. Zodat het in Vlaanderen goed is én blijft om te wonen, te werken, te ontspannen en elkaar te ontmoeten.

LANDINRICHTINGSPROJECT VLAAMSE RAND

De VLM kan de open ruimte in Vlaanderen op verschillende manieren inrichten. In Vlaanderen heeft elke plek een specifieke bestemming gekregen, op basis van ruimtelijke ordening. Met landinrichtingsprojecten kunnen we stukken land inrichten zoals bepaald in die ruimtelijkeordeningsplannen. Concreet? We richten de beschikbare ruimte (opnieuw) in. Onze grote uitdaging is om ons grondgebied leefbaar en gezond te houden.

Duurzame open ruimte: belangrijk voor mens én natuur

De Vlaamse overheid lanceert projecten die niet alleen ons landschap en onze landbouw, maar ook onze ontspanningsmogelijkheden, onze infrastructuur en ons cultureel erfgoed verbeteren. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een goed evenwicht tussen open natuur en landbouwgrond, een degelijke waterkwaliteit in vijvers en beken, praktische fiets- en wandelverbindingen, parkjes aan scholen, enzovoort. Altijd met aandacht voor mens én natuur.

Open ruimte onder druk, zeker in de Vlaamse Rand

De open ruimte staat het meest onder druk in steden en randstedelijke gebieden. De VLM focust daarom meer en meer op gebieden zoals de Vlaamse Rand rond Brussel. Daar is de behoefte aan kwaliteitsvolle en praktisch ingedeelde ruimte het grootst. Want bewoners hebben plekken nodig waar ze kunnen ontspannen. Kinderen moeten in het bos kunnen ravotten. En tussen de landbouwgebieden moeten mensen kunnen wandelen en fietsen.

De Vlaamse regering keurde in mei 2014 de plannen voor landinrichting in de Vlaamse Rand goed. Het project IJsevallei maakt daar deel van uit.

HET PROJECT IJSEVALLEI

Dit project maakt, onder meer via de Ijsevallei, de verbinding tussen het Zoniënwoud en het Meerdaalwoud. De Ijse verbindt het Zoniënwoud met de Dijlevallei in oost-westelijke richting. De Nellebeek verbindt de Ijsevallei met het Zoniënwoud in noord-zuidelijke richting.

Door het project Ijsevallei kunnen we groene plekken met elkaar verbinden langs de Ijse en kunnen we het natuurlijke karakter van de waterloop herstellen. Daarbij zetten we ook in op lucht- en waterkwaliteit, een betere landbouwstructuur, ontsluiting van waardevolle gebieden en cultureel erfgoed. Het project zit nu in de voorbereidende fase. De werken zijn gepland vanaf 2019.

IJsevallei: een beloftevolle toekomst

Wat houdt de uitvoering van het project IJsevallei in?

- We planten 2,5 hectare extra houtkanten en 2,5 hectare extra bos aan.
- We maken bijkomend 30 hectare groen toegankelijk in natuur- en parkgebieden.
- We voorzien in meer dan 9 kilometer nieuwe wandelpaden.
- We herstellen de natuurlijke loop van de IJse en de Nellebeek over een lengte van 2,3 kilometer.
- We verwijderen bijna 1 hectare overbodige verharding.
- We richten 9 vijvers opnieuw in, en dat op een natuurvriendelijke manier.
- We creëren de mogelijkheid om de landbouwstructuren te versterken met oog voor voedselproductie en landschappen.

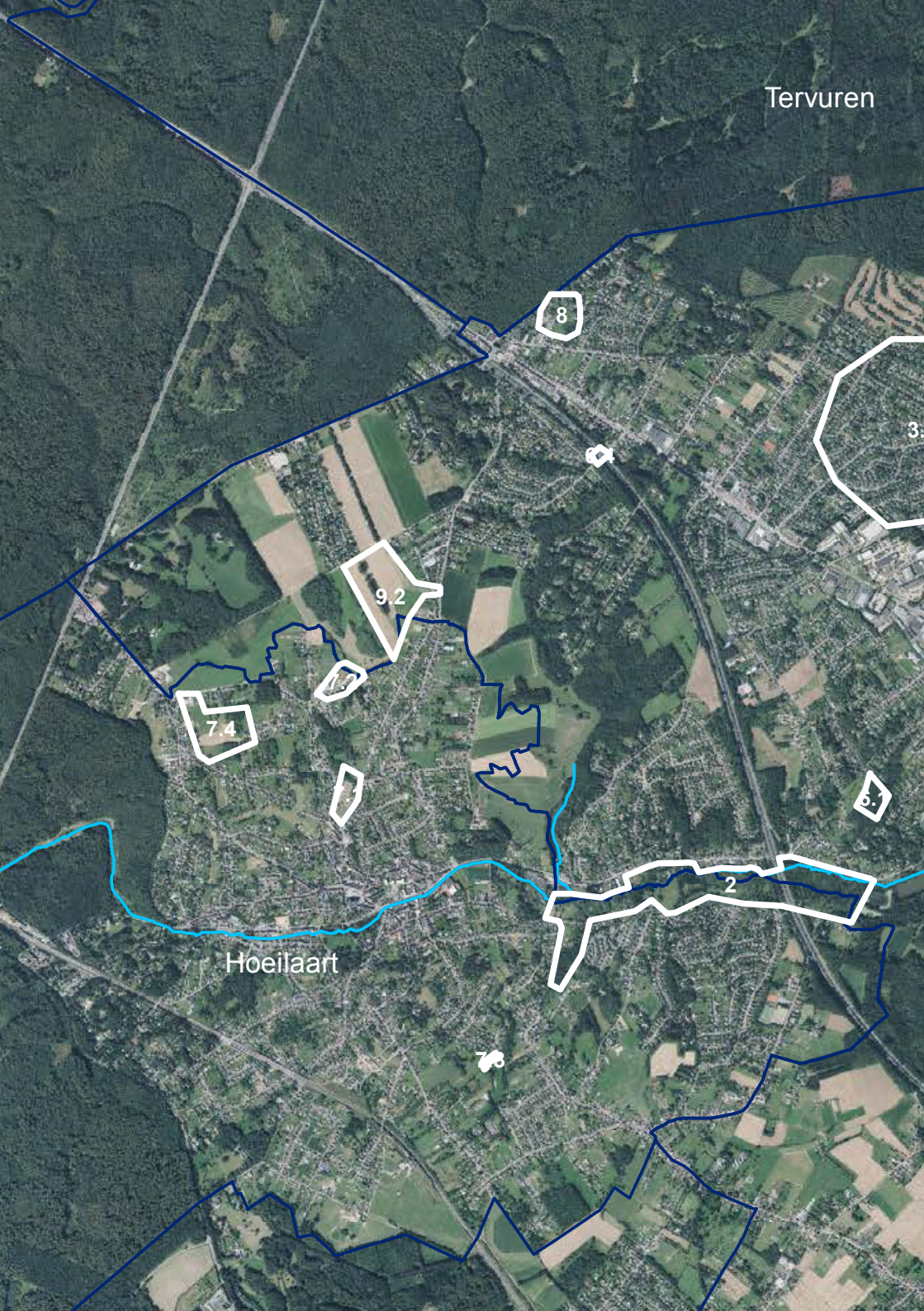
Negen actiegebieden

Het actieplan voor de IJsevallei omvat negen grote actiegebieden:

1. Uitbreiding van IJsebroeken
2. Uitbreiding van Paardenwater/Ten Trappen
3. Nellebeekvallei
4. School 't Kasteel in Overijse
5. Solheide in Overijse
6. Groene openruimteverbindingen en ecologische stapstenen
7. Missing links in het wandelnetwerk in Hoeilaart
8. Site Dombard in Jezus-Eik
9. Landbouwstructuren

De volgende pagina's belichten de verschillende actiegebieden.

Tervuren

Hoeilaart

7.6

Overijssel

5

9.1

6.2

9.3

4

1

3.1

3.3

1. Uitbreiding van IJsebroeken

In en rond de IJsebroeken liggen vier vijvers. Vroeger waren die er niet. Toen kronkelde de IJse tussen beemden. Later is de IJse daar rechtgetrokken. De kwaliteit van de IJse en de kleinere beekjes is niet goed. Op vraag van Europa wil Vlaanderen nu werk maken van proper water voor de IJsevallei. Tegen 2021 moet de waterkwaliteit veel beter zijn. We zorgen voor een (nog) mooier landschap en verbeteren de kwaliteit van het IJsewater met meerdere maatregelen:

- We verlagen de waterstand van de huidige vijvers zodat op deze plaats de IJse kan stromen.
- We laten de beek opnieuw kronkelen over een lengte van 1,4 kilometer. Want als een beek natuurlijk kronkelt, krijgt het water meer ruimte en wordt het op een natuurlijke manier gezuiverd.
- We leggen naast gewone wandelpaden ook houten paden aan. Zo kunnen wandelaars ook nattere of drassigere plekken ontdekken en genieten van de omgeving.
- We verwijderen een groot geasfalteerd stuk aan de Meeuwenlaan in Overijse, zodat hier opnieuw een onverhard en natuurlijk uitzicht ontstaat.

2. Uitbreiding van Paardenwater-Ten Trappen

Natuurpunt beheert het natuurreservaat op de grens van Hoeilaart en Overijse. Die gemeentes willen de percelen die vlak naast het reservaat liggen én de onbebouwde percelen rondom aankopen en inrichten als natuurgebied.

Het doel? De natuur versterken en toegankelijker maken en de bewoners zo meer mogelijkheden geven om te ontspannen.

We nemen een aantal concrete acties:

- We ruimen het slib van de vijvers en herstellen ze in hun natuurlijke staat.
- We herstellen graslanden en planten veel groen aan.
- We leggen een vistrap aan in de IJse, zodat vissen vrij van het ene gebied naar het andere kunnen zwemmen.
- We voorzien in wandelpaden, zitbanken en een uitkijkpunt.
- We zorgen voor een veilige fietsverbinding als alternatief voor de gevaarlijke oversteekplaats op de Frans Verbeeckstraat.

3. Nellebeekvallei

De Nellebeekvallei is een belangrijk stuk open ruimte tussen het Zoniënwoud en de valleien van de Dijle, de Laan en de IJse. Die verbinding is nu onderbroken, omdat we de voorbije decennia de beschikbare ruimte volgebouwd hebben. Een aantal aanpassingen zijn daarom noodzakelijk. Dankzij die aanpassingen beperken we ook het risico op wateroverlast in het centrum van Eizer. Door bepaalde ingrepen stroomopwaarts kan er meer water de grond in trekken of opgevangen worden.

Welke acties staan gepland?

- We leggen de Nellebeek open ter hoogte van de Kaalheide, zodat ze daar opnieuw kan kronkelen.
- We graven deels een nieuwe open loop voor de Nellebeek in het centrum van Eizer naast de school.
- We verwijderen de betonnen kuip onder de Nellebeek langs de Lindaal.
- We bouwen een houten wandel- en fietsbrug naar de school.
- We plannen een wateropvang ter hoogte van Ketelheide.

4. School 't Kasteel in Overijse

Het domein van Kasteel Isque ligt in het centrum van Overijse en is eigendom van het Gemeenschapsonderwijs (GO!). De leerlingen van Basisschool 't Kasteeltje krijgen daar les. Op dit moment vinden de lessen nog plaats in paviljoenen in het park. Het kasteelpark is ingetekend als natuurgebied en parkgebied. Maar vandaag wordt het nauwelijks gebruikt als publiek park. De parkvijver is een visvijver die geen extra waarde heeft voor de natuur. En de paardenkastanjes langs de dreef zijn ziek.

De school heeft plannen om de huidige paviljoenen af te breken en nieuwe schoolgebouwen op te trekken aan de rand van het park. Het park telt meerdere historische overblijfselen. Een unieke kans die Overijse nog meer kan benutten. We maken het park dan ook publiek toegankelijk, zodat meer mensen ervan kunnen genieten.

De concrete acties:

- We creëren 'parkkamers'. Daar kunnen leerlingen bij mooi weer in het groen spelen. In de schoolvakanties zijn de parkkamers open voor iedereen.
- We richten de visvijver natuurlijker in, zodat ook de waterkwaliteit verbetert.
- We zorgen voor een wandel- en fietsverbinding, zodat de leerlingen het kruispunt van de Waversesteenweg met de Terhulpensesteenweg veilig kunnen oversteken.
- We beplanten de open ruimte tussen het park en de openbare weg.
- We planten nieuwe bomen langs de historische dreef.
- We leggen een wandelpad van 800 meter aan rond en door het domein.

5. Solheide in Overijse

Het gebied Solheide wordt ontwikkeld. Binnen het project richten we de begraafplaats als park in, met een voetgangersdoorsteek naar de woonwijk. We verbinden de weg Solheide met de waardevolle beschermde serres, zodat bewoners en bezoekers een mooie wandelroute kunnen volgen.

Daarnaast verbeteren we de wandelverbindingen en voorzien we wegwijzers en een infobord, zodat de cultuurhistorische waarde van het gebied beter tot zijn recht komt. We creëren bovendien nieuwe leefgebieden voor het vliegend hert en de vroedmeesterpad.

6. Groene openruimteverbindingen en ecologische stapstenen

In het centrum van Overijse vormen we de grote vijver langs de Kalfsborroweg en de Ilse om tot natuurgebied. Zo volgen we de oorspronkelijke bestemming op het gewestplan en versterken we de open ruimte langs de Ilse. We leggen bovendien een wandelpad aan rond een gedeelte van de vijver.

Het landschap van de site Blaivie is ideaal voor een aantal bijzondere diersoorten. We richten dat terrein in als leefgebied van de vroedmeesterpad. Naast de site ligt de biologische pluktuin Marie's Garden. Het domein van 9 hectare is landbouwgrond. Via een grondenruil verplaatsen we Marie's Garden naar de straatkant, waar nu ontginningsgebied ligt. Het voordeel? Marie's Garden kan een parking voor bussen aanleggen en zonder problemen een geplande loods bouwen. Ook voor de landbouwers is de wijziging een troef, want we beschikken de landbouwpercelen in de omgeving en kunnen hun zo betere kavels bieden.

De E411 snijdt door een ecologisch waardevol gebied. De drie autosnelwegtunnels in Overijse en Hoeilaart kleden we zo in dat dassen en vleermuizen zonder gevaar kunnen oversteken.

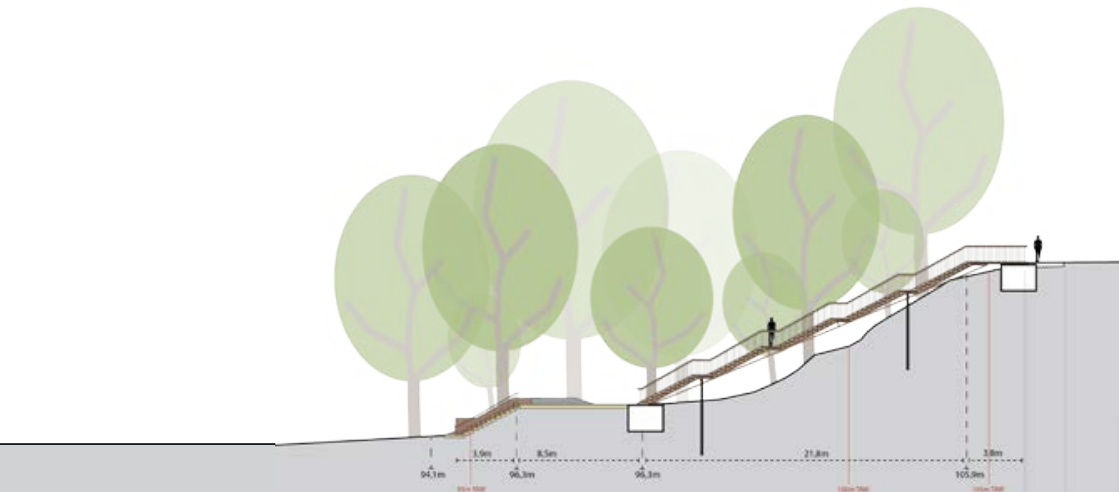
In Overijse en Hoeilaart hebben meerdere bewoners taluds in hun tuin met oude treinbielzen verstevigd. In dat hout wonen vaak de larven van het vliegend hert, een van de grootste en zeldzaamste kevers in Europa. Maar meer mensen vervangen die treinbielzen door bijvoorbeeld beton. Zo verdwijnt stilaan een gedeelte van het leefgebied van dit bijzondere en kwetsbare diertje. Daarom geven we subsidies aan mensen die kiezen voor eikenhouten palen.

foto: Vliegend hert

7. Missing links in het wandelnetwerk in Hoeilaart

Sommige wandelgebieden in Hoeilaart sluiten niet voldoende op elkaar aan. We spreken daar van 'missing links'. Om het netwerk compleet te maken, voorzien we in wandelverbindingen. De gemeente Hoeilaart richt de begraafplaats aan de Jezus-Eiksesteenweg groener in. We plaatsen een trap tussen de begraafplaats en het natuurgebied Bemdekensveld die meteen ook het dorpscentrum met Koeheide verbindt. Wandelpaden vanaf de Willem Degreefstraat verbinden de zone voor paalkamperen met het Zoniënwoud.

8. Site Dombard in Jezus-Eik

Site Dombard wordt de grote toegangspoort naar het Zoniënwoud. We plaatsen daar speelelementen voor kinderen en planten extra groen aan. Die acties kaderen in een groter structureel plan voor het Zoniënwoud.

9. Landbouwstructuren

Zonder landbouw hebben we geen open ruimte en geen mooie zichtpunten. Een doordachte en toekomstgerichte landbouw is belangrijk voor onze voedselproductie, maar ook voor een evenwichtig landschap waarvan we kunnen genieten.

Ten noorden van het Koningsbos brengen we daarom percelen samen. Zo versterken we de landbouwstructuren. We planten een houtkant en leggen een wandelpad aan om een verbinding te maken van het Koningsbos met het Zoniënwood. Open groene ruimte en grote bossen zullen elkaar op die manier afwisselen en een meerwaarde geven aan het landschap.

VRAGEN OVER HET PROJECT IJSEVALLEI?

Een leefbare Vlaamse Rand rond Brussel en meer levenskwaliteit voor alle inwoners. Dat is hét doel van het project IJsevallei. We verbeteren de kwaliteit van natuur, water en lucht, en creëren een omgeving waar het aangenaam is om te wonen, leven, werken en ontspannen. Tijd voor een duurzaam én veerkrachtig Vlaanderen dat bestand is tegen klimaatwijzigingen.

Dit is een samenvatting van het landinrichtingsplan IJsevallei. Meer gedetailleerde informatie vindt u bij de gemeente of op de website van de VLM.

Heb je vragen? Stel ze ons gerust.
De Vlaamse Landmaatschappij is er voor jou.

In samenwerking met:

Vlaamse Landmaatschappij
Diestsepoort 6 bus 74
3000 Leuven
www.vlm.be

Depotnummer D/2017/3241/180